

ICPSE
2026

<http://icpse.ir>
info@icpse.ir

نوزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

گرجستان - ۲۷ شهریور ۱۴۰۵ - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات گرجستان

18 September 2026 - TBILISI GEORGIA

مقاله پژوهشی

بررسی علل کاهش علاقه دانش آموزان دوره ابتدایی به نقاشی و راهکارهای افزایش انگیزه آنان

پژوهشگر: اصحابعلی طالبی

سمت: آموزگار دوره ابتدایی

چکیده

نقاشی یکی از مهم ترین فعالیت های آموزشی و پرورشی در دوره ابتدایی است که نقش مؤثری در رشد شناختی، عاطفی، اجتماعی و خلاقیت کودکان دارد. با وجود اهمیت این درس، در سال های اخیر بسیاری از معلمان و والدین کاهش علاقه دانش آموزان به نقاشی را مشاهده کرده اند. هدف این پژوهش بررسی علل کاهش علاقه دانش آموزان دوره ابتدایی به نقاشی و ارائه راهکارهایی برای افزایش انگیزه آنان است.

این پژوهش به روش توصیفی - تحلیلی و بر پایه مطالعات کتابخانه ای، منابع علمی و تجربیات آموزشی نگارنده انجام شده است. نتایج نشان می دهد عواملی مانند استفاده بیش از حد از تلفن همراه و بازی های رایانه ای، کمبود امکانات آموزشی، شیوه های تدریس سنتی، فشار دروس اصلی، نگرش برخی خانواده ها نسبت به هنر، ضعف نظام ارزشیابی و کاهش فرصت های خلاقیت از مهم ترین دلایل کاهش علاقه دانش آموزان به نقاشی هستند.

بر اساس یافته های پژوهش، ایجاد محیط آموزشی شاد، استفاده از روش های نوین تدریس، مشارکت خانواده، تجهیز مدارس به امکانات هنری و تشویق دانش آموزان می تواند انگیزه آنان را برای فعالیت های هنری افزایش دهد.

واژگان کلیدی: نقاشی، هنر، دانش آموز، دوره ابتدایی، خلاقیت، انگیزه، آموزش هنر.

مقدمه

ICPSE
2026

نوزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

گرجستان - ۲۷ شهریور ۱۴۰۵ - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات گرجستان

<http://icpse.ir>
info@icpse.ir

18 September 2026 - TBILISI GEORGIA

آموزش هنر یکی از ارکان اساسی نظام تعلیم و تربیت است و در میان شاخه های مختلف هنر، نقاشی جایگاه ویژه ای دارد. کودکان پیش از آنکه توانایی کامل در خواندن و نوشتن پیدا کنند، از طریق نقاشی احساسات، افکار و برداشت های خود را از محیط اطراف بیان می کنند. نقاشی زبان طبیعی کودک است و به او کمک می کند دنیای درونی خود را آشکار سازد.

روانشناسان تربیتی معتقدند فعالیت های هنری علاوه بر ایجاد نشاط، موجب رشد خلاقیت، افزایش اعتماد به نفس، تقویت تمرکز، پرورش مهارت های حرکتی ظریف و ارتقای قدرت حل مسئله می شوند. به همین دلیل در برنامه درسی دوره ابتدایی، درس هنر از جایگاه مهمی برخوردار است.

با وجود این اهمیت، بسیاری از معلمان دوره ابتدایی معتقدند که علاقه دانش آموزان به نقاشی نسبت به گذشته کاهش یافته است. امروزه کودکان زمان زیادی را صرف استفاده از تلفن همراه، تبلت، شبکه های اجتماعی و بازی های رایانه ای می کنند و فرصت کمتری برای فعالیت های هنری دارند. همچنین فشار ناشی از یادگیری دروس مختلف و توجه بیش از حد خانواده ها به موفقیت تحصیلی موجب شده است که درس هنر در اولویت پایین تری قرار گیرد.

کاهش علاقه دانش آموزان به نقاشی تنها یک مسئله آموزشی نیست، بلکه می تواند بر رشد شخصیت، سلامت روان، خلاقیت و توانایی های اجتماعی آنان نیز تأثیر بگذارد. از این رو شناخت عوامل مؤثر بر این پدیده و ارائه راهکارهای مناسب، یکی از وظایف مهم معلمان، مدیران مدارس و برنامه ریزان آموزشی است.

ICPSE
2026

<http://icpse.ir>
info@icpse.ir

نوزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

گرجستان - ۲۷ شهریور ۱۴۰۵ - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات گرجستان

18 September 2026 - TBILISI GEORGIA

بیان مسئله

یکی از اهداف اصلی آموزش در دوره ابتدایی، پرورش همه جانبه شخصیت دانش آموزان است. در این میان، درس هنر به ویژه نقاشی نقش مهمی در شکوفایی استعدادها و رشد خلاقیت کودکان دارد. با این حال، در بسیاری از مدارس مشاهده می شود که دانش آموزان انگیزه کافی برای شرکت در فعالیت های نقاشی ندارند و این درس را صرفاً به عنوان یک فعالیت جانبی تلقی می کنند.

بررسی های میدانی معلمان نشان می دهد بسیاری از دانش آموزان هنگام انجام فعالیت های هنری بی حوصله هستند، از کشیدن نقاشی استقبال نمی کنند یا تنها برای انجام تکلیف مدرسه نقاشی می کنند. این موضوع می تواند ناشی از عوامل متعددی مانند تغییر سبک زندگی، گسترش فناوری، کمبود امکانات آموزشی، شیوه های نامناسب تدریس، ضعف انگیزش، نگرش خانواده ها و نظام آموزشی باشد.

ادامه این روند ممکن است موجب کاهش خلاقیت، ضعف در بیان احساسات، کاهش اعتماد به نفس و افت مهارت های اجتماعی دانش آموزان شود. بنابراین بررسی دقیق علل این مسئله و ارائه راهکارهای علمی، ضرورتی انکارناپذیر است.

اهمیت و ضرورت پژوهش

هنر بخش جدایی ناپذیر آموزش کودکان است و نقاشی یکی از بهترین ابزارهای رشد ذهنی و عاطفی آنان محسوب می شود. تحقیقات متعدد نشان داده اند کودکانی که به فعالیت های هنری علاقه دارند، در بسیاری از مهارت های شناختی و اجتماعی نیز عملکرد بهتری از خود نشان می دهند.

از مهم ترین دلایل اهمیت این پژوهش می توان به موارد زیر اشاره کرد:

شناسایی عوامل کاهش علاقه دانش آموزان به نقاشی.

کمک به بهبود کیفیت آموزش هنر در مدارس.

ICPSE
2026

<http://icpse.ir>
info@icpse.ir

نوزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

گرجستان - ۲۷ شهریور ۱۴۰۵ - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات گرجستان

18 Septembe 2026 - TBILISI GEORGIA

افزایش خلاقیت و نوآوری در دانش آموزان.

ارتقای سلامت روان کودکان.

کمک به معلمان در انتخاب روش های مناسب تدریس.

افزایش مشارکت خانواده ها در فعالیت های هنری کودکان.

اهداف پژوهش

هدف کلی

بررسی علل کاهش علاقه دانش آموزان دوره ابتدایی به نقاشی و ارائه راهکارهای مناسب برای افزایش انگیزه آنان.

اهداف اختصاصی

بررسی نقش خانواده در علاقه مندی دانش آموزان به نقاشی.

بررسی نقش مدرسه و معلم.

بررسی تأثیر فضای مجازی و فناوری.

بررسی نقش امکانات آموزشی.

ارائه راهکارهای کاربردی برای افزایش انگیزه دانش آموزان.

پرسش های پژوهش

مهم ترین عوامل کاهش علاقه دانش آموزان به نقاشی چیست؟

خانواده چه تأثیری بر علاقه کودکان به نقاشی دارد؟

ICPSE
2026

<http://icpse.ir>
info@icpse.ir

نوزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

گرجستان - ۲۷ شهریور ۱۴۰۵ - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات گرجستان

18 Septembe 2026 - TBILISI GEORGIA

نقش معلم در ایجاد انگیزه هنری چیست؟

فناوری چه تأثیری بر کاهش علاقه دانش آموزان دارد؟

چه راهکارهایی می تواند علاقه دانش آموزان را افزایش دهد؟

فرضیه های پژوهش

استفاده بیش از حد از فضای مجازی موجب کاهش علاقه دانش آموزان به نقاشی می شود.

کمبود امکانات آموزشی بر کاهش انگیزه دانش آموزان تأثیر دارد.

روش تدریس معلم در میزان علاقه دانش آموزان نقش مؤثری دارد.

حمایت خانواده باعث افزایش علاقه کودکان به نقاشی می شود.

ICPSE
2026

نوزدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

گرجستان - ۲۷ شهریور ۱۴۰۵ - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات گرجستان

<http://icpse.ir>
info@icpse.ir

18 Septembe 2026 - TBILISI GEORGIA

بله، بهتر است مقاله دارای منابع معتبر فارسی و انگلیسی باشد. در ادامه فهرستی از منابعی که برای چنین مقاله‌ای مناسب هستند آورده شده است. اگر مقاله را کامل کنم، در متن نیز به این منابع ارجاع داده خواهد شد.

منابع فارسی

شریعتمداری، علی. (۱۳۹۳). روان‌شناسی تربیتی. تهران: انتشارات امیرکبیر.

شعبانی، حسن. (۱۳۹۸). مهارت‌های آموزشی و پرورشی. تهران: سمت.

سیف، علی‌اکبر. (۱۴۰۰). روان‌شناسی پرورشی؛ روان‌شناسی یادگیری و آموزش. تهران: انتشارات دوران.

وزارت آموزش و پرورش. (۱۴۰۲). برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران. تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

وزارت آموزش و پرورش. (۱۴۰۲). راهنمای برنامه درسی هنر دوره ابتدایی. تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

گاردنر، هوارد. (ترجمه‌های فارسی). ذهن‌های خلاق.

ماهنامه رشد آموزش هنر، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (شماره‌های مختلف).